

5. Крижановський А. Доктрина правового порядку в Україні: генезис, сучасний стан і перспективи / А. Крижановський // Право України. – 2013. – № 9. – С. 229–241.

6. Погорецький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: [моногр.] / Погорецький М. А. – Х. : Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с.

7. Шматов М. А. Теория оперативно-розыскной деятельности в системе уголовно-правовых наук / Шматов М. А. – Волгоград : Волгоград. акад. МВД России, 2001. – 228 с.

8. Ивахин А. Е. Оперативная деятельность и вопросы конспирации в работе спецслужб: по материалам открытой печати и лит. : [в 6 т. Т. 2] / А. Е. Ивахин, П. Я. Прыгунов. – [2-е изд. стереотип.]. – К. : КНТ, 2008. – 224 с

УДК 343.14:351.745.7:343.974

Сухачов Олексій Олександрович

Заступник начальника Головного управління контррозвідувального захисту економіки держави СБ України, здобувач ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка

ПОНЯТТЯ НЕГЛАСНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

На основі аналізу положень Кримінального процесуального кодексу України розкрито сутність негласності слідчих (розшукових) дій, що передбачені гл. 21 цього кодексу з позицій її розуміння законодавцем. Проаналізовано результати наукових досліджень з проблем забезпечення негласності оперативно-розшукової діяльності. Визначено співвідношення поняття негласності з категоріями «конспірація», «конфіденційність», «таємність». Запропоноване авторське визначення поняття негласності у кримінальному процесі.

Ключові слова: конспірація, негласність, кримінальний процес, негласні слідчі (розшукові) дії

На основе анализа положений Уголовного процессуального кодекса Украины раскрыта сущность негласности следственных (розыскных) действий, предусмотренных гл. 21 этого кодекса с позиций ее понимания законодателем. Проанализированы результаты научных исследований по проблемам обеспечения негласности оперативно-розыскной деятельности. Определено соотношение понятия негласности с категориями «конспирация», «конфиденциальность», «секретность». Предложено авторское определение понятия негласности в уголовном процессе.

Ключевые слова: конспирация, негласность, уголовный процесс, негласные следственные (розыскные) действия.

Based on the analysis of the provisions of the Criminal Procedural Code of Ukraine reveals the essence behind the scenes of investigation (search) actions under Sec. 21 of the Code from the standpoint of its understanding of the legislator. The results of research on behind the scenes to ensure operational and investigative activities. The correlation of the concepts behind the scenes with the categories of "conspiracy", "confidential", "secret". Author's definition of the concept behind the scenes in the criminal process.

Tags: conspiracy, behind the scenes, criminal procedure, unspoken investigation (investigative) action.

Запровадження інституту негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) стало одною з найбільш революційних новацій кримінального процесу України. Проте недосконалість структури та змісту норм глави 21 Кримінального процесуального кодексу (КПК) України викликали численні проблеми практичної діяльності та справедливу критику науковців [1–5 та ін.]. Ідея створення означеного інституту в межах кримінального процесуального закону безумовно є прогресивною та відповідає міжнародній практиці [6; 7]. Але її реалізація не була належним чином теоретично обґрунтована та реалізовувалась посміхом. Про негативні наслідки такого підходу ще

задовго до прийняття у 2012 р. нового КПК України попереджали провідні фахівці в галузі оперативно-розшукової діяльності (ОРД) та кримінального процесу [8; 9]. Проте застереження науковців було проігноровано.

Сьогодні на рівні політичного керівництва держави є розуміння необхідності внесення змін та доповнень до чинного кримінального процесуального закону. Важливо, щоб ці зміни були добре продуманими та теоретично обґрунтованими, що є неможливим без розуміння фундаментальних категорій з якими пов'язане існування інституту НСРД. Одною з таких категорій є негласність, якій бракувало уваги в теорії оперативно-розшукової діяльності, і яка лишається мало дослідженою у кримінальній процесуальній науці.

Мета даної статті полягає у визначенні співвідношення понять негласності та конспірації як категорій оперативно-розшукової діяльності та кримінального процесу.

У ст. 246 КПК України негласні слідчі (розшукові) дії визначено як різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом. До числа таких дій зараховано: аудіо-, відеоконтроль особи; накладення арешту на кореспонденцію; огляд і виїмку кореспонденції; зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; зняття інформації з електронних інформаційних систем; обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; спостереження за особою, річчю або місцем; аудіо-, відеоконтроль місця; контроль за вчиненням злочину; виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження; використання конфіденційного співробітництва.

Виходячи з положень ст. 246 КПК України законодавець розуміє негласність як властивість, що полягає у нормативному обмеженні кола осіб, що мають доступ до інформації про факт та методи певної категорії слідчих дій. Аналіз гл. 21 КПК України дає підстави для висновку, що кола цих осіб входять: слідчий (як ініціатор НСРД), прокурор (як процесуальний керівним досудовим розслідуванням); слідчий суддя (як суб'єкт надання дозволу на проведення НСРД); начальник органу під юрисдикцією якого знаходиться місце вчинення правопорушення (як особа, що визначає оперативний підрозділ, що буде виконувати доручення слідчого); керівник оперативного підрозділу, що був визначений виконавцем доручення слідчого; оперативні працівники даного підрозділу (як безпосередні виконавці доручення слідчого), керівник органу досудового розслідування (як суб'єкт надання дозволу на продовження строку НСРД, що проводиться за постановою слідчого, прокурора). При цьому аналіз практики показує, що слідчий суддя, прокурор та навіть слідчий, володіючи інформацією про факт проведення НСРД не завжди обізнані з методами їх проведення. Це зумовлено новизною інституту НСРД для кримінального процесу України та низкою цілком суб'єктивних факторів.

Відомості про факт проведення певної НСРД охоплюють інформацію про відповідне рішення слідчого, прокурора, дозвіл слідчого судді, час, місце та об'єктів її здійснення, а також суб'єктів (виконавців) та зміст їх дій. До відомостей про методи проведення НСРД потрібно відносити інформацію щодо конкретних способів (засобів) їх проведення та організаційно-тактичних особливостей.

Такий підхід до розуміння негласності є додатковим аргументом щодо збігу сутнісних ознак НСРД з відповідними оперативно-розшуковими заходами. Так В. А. Колесник зазначає, що негласні слідчі (розшукові) дії, за своєю сутністю, у переважній більшості фактично є оперативно-розшуковими заходами, які отримали нову назву і право на проведення яких надано слідчому під час здійснення ним досудового

розслідування. [10]. М. Л. Грібов зауважує, що за своїм змістом негласні слідчі (розшукові) дії повністю співпадають з оперативно-розшуковими заходами, а відрізняються лише колом суб'єктів ініціативи та юридичною формою [11]. М. А. Погорецький та Д. Б. Сергєєва, визначають, що негласні слідчі (розшукові) дії мають однакову гносеологічну природу, один алгоритм здійснення з однойменними оперативно-розшуковими заходами, передбаченими ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Вони проводяться із застосуванням тотожних методів пізнання події злочину, в одному режимі таємності [12].

Отже феномен негласності у кримінальному процесі варто досліджувати через розуміння даного поняття в теорії оперативно-розшукової діяльності. Проте у вітчизняній науці термін «негласність» використовують, здебільшого без пояснень. Навпаки: для означення негласності як особливості, покладеної в основу ОРД послуговуються поняттям «конспірація», яке зараховують до категорії принципів. Зокрема Е. О. Дідоренко, І. П. Козаченко, Я. Ю. Кондратьєв, інші вчені наголошували, що цей принцип визначає структури й функції окремих оперативних підрозділів, проведення пошукових, розвідувальних і контррозвідувальних заходів, тактики й методики агентурної роботи, застосування оперативних та оперативно-технічних засобів [13, с. 87]. Сутність конспірації, наголошували О. Ф. Долженков, А. Ф. Думко та І. П. Козаченко, полягає в *негласному* (секретному) проведенні необхідних заходів з таким розрахунком, щоб особи, стосовно яких їх здійснюють, громадяни та посадові особи, не причетні до ОРД, про це не знали [14, с. 22] (курсив наш – О. С.). О. Ю. Шевчук під принципом конспірації в ОРД розуміє здійснення оперативно-розшукових заходів у повній таємниці від осіб, які розробляються і перевіряються, а також не мають прямого службового стосунку до їх організації, з установленням особливого порядку отримання, оформлення, зберігання й використання оперативно-розшукової інформації, а також обов'язкових правил поведінки з оперативно-службовими документами [15].

Аналіз наукового доробку зазначених вище та інших вчених доводить, що одним із вихідних положень (правил), на яких базується ОРД, є її таємне, приховане, невідоме нікому (крім власних суб'єктів) здійснення. Тому, ґрунтуючись на тлумаченні слів «негласність» (Абстр. ім. до негласний – невідомий для інших; прихований, таємний [16, с. 753]) і «принцип» (основне вихідне положення якої-небудь наукової системи, теорії; основний закон якої-небудь точної науки; особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства і т. ін. [16, с. 1125]), можна дійти висновку, що в ОРД має існувати саме принцип негласності, а конспірацію варто розглядати як діяльність, метою якої є забезпечення негласності. Проте правило негласності не може бути поширено на всю ОРД – систему гласних і негласних заходів, тобто його неможна вважати принципом. Такий принцип суперечив би іншому загальноновизнаному у науці принципу ОРД – поєднанню гласних і негласних заходів. Водночас правило забезпечення негласності таємної частини ОРД за рахунок обмеження доступу до інформації, яка приховується, і дезінформації об'єктів впливу може розглядатися як принцип. Тому існування принципу конспірації ОРД виправдано. Його потрібно визначати як правило здійснення системи заходів з обмеження доступу до інформації, яка приховується, та дезінформації об'єктів впливу з метою забезпечення негласності в ОРД.

Негласність можна визнати принципом не всієї ОРД, а лише її таємної частини. Те саме можна сказати і про кримінальний процес. Так у п. 20 ст. 7 як одну з засад кримінального провадження визначено гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Детально зміст цієї засади визначено

у ст. 27 КПК. Глава 20 цього кодексу регламентує традиційні для вітчизняного кримінального процесу слідчі дії, що отримали додаткову назву (розшукові) та завжди проводились та проводяться гласно, відкрито. Водночас слідчі дії, регламентовані гл. 21 стають абсолютно неефективними якщо втратять негласність.

Для забезпечення їх негласності застосовано низку правових норм. Так відповідно до вимог Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні», затвердженої Наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року №144/1042/516/1199/936/1687/51, постанова слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії та додатки до нього, протокол про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які містять відомості про факт та методи проведення негласної слідчої (розшукової) дії, а також відомості, що дають змогу ідентифікувати особу, місце або річ, щодо якої проводиться або планується проведення такої дії, розголошення яких створює загрозу національним інтересам та безпеці, підлягають засекречуванню (п. 5.1). Засекречування таких матеріальних носіїв інформації здійснюється слідчим, прокурором, співробітником уповноваженого оперативного підрозділу, слідчим суддею шляхом надання на підставі Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (Розгорнутих переліків відомостей, що становлять державну таємницю), відповідному документу грифа секретності (п. 5.2).

Засекречування означених відомостей «вмикає» механізм їх захисту від розголошення через практичну реалізацію норм Законів України «Про інформацію», «Про державну таємницю», Порядку організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування на підприємствах в установах і організаціях, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 року № 939.

Проте для того, щоб відомості про факт проведення негласних слідчих (розшукових) дій не були розголошені недостатньо просто обмежити доступ до відповідної інформації. Адже якщо такі дії будуть проводитися без використання відповідних засобів, то це відразу стане очевидним. Так, якщо візуальне спостереження за особою, річчю або місцем відповідно до ст. 269 КПК України буде проводити слідчий, що веде кримінальне провадження шляхом відкритого постійного стеження за об'єктом, то його відразу буде викрито. Якщо працівники міліції відкрито встановлять у помешканні особи засоби відео контролю або технічний прилад для зняття інформації на лінії електрозв'язку, то цілком природно очікувати активну протидію розслідуванню. Так само виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 272 КПК України) не можливе якщо не застосовувати певних засобів дезінформації злочинного середовища. Наслідками обмеження розуміння забезпечення негласності лише обмеженням доступу до відповідної інформації є загроза життю та здоров'ю суб'єктів НСРД, неможливість послідовного і збалансованого захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини. Негласність має забезпечуватися цілою системою заходів, яку в теорії оперативно-розшукової діяльності означають як конспірацію. Це підтверджують і результати наукових досліджень М. Л. Грібова щодо конспірації в діяльності підрозділів оперативної служби МВС України [17, с. 442, 443]. Аналіз напрацювань вченого

дозволяє, використовуючи індуктивний метод наукового дослідження, дійти висновків, що конспірація, як система дій із забезпечення негласності зараховує охорону таємниці та дезінформування об'єктів оперативно-розшукових заходів та НСРД, їх зв'язків та інших осіб.

Дезінформація містить легенду та засоби її доведення до адресата, основні з яких – маскування та легендоване спілкування. Маскування – зовнішні видозміни суб'єктів ОРД та НСРД, спрямовані на приховання їх сутності та розраховані на сприйняття невизначеним колом осіб. Легендоване спілкування – процес взаємного оцінювання, обміну інформацією і взаємодії між оперативним працівником та іншими особами, у якому він виконує чужу соціальну роль і маніпулятивно впливає на інших осіб з метою виконання завдань ОРД та (або) кримінального процесу.

Водночас у науці існує думка, що негласність та конспірація співвідносяться як ціле та частка. При цьому до складових негласності окрім конспірації зараховують також конфіденційність й таємність [18]. Ми дотримуємося іншої позиції: негласність потрібно розглядати як результат, засобом досягнення якого є конспірація.

Конфіденційність у теорії ОРД здебільшого зараховують до категорії принципів. При цьому О. М. Бандурка принцип конспірації тісно пов'язує з принципом конфіденційності та визначає критерії їх зв'язку й відособленості [19, с. 66]. Характеристику цього принципу також надають І. В. Сервецький та В. А. Дашко [20, с. 158], зазначаючи лише про конфіденційність стосунків між оперативними підрозділами та їх негласними співробітниками. Е. О. Дідоренко, І. П. Козаченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. П. Пилипчук, В. Л. Регульський конкретизують це назвою принципу – «конфіденційність негласного співробітництва», зумовлену вимогою нормативно-правового характеру, що зобов'язує працівників оперативних підрозділів, а також осіб, які беруть участь в ОРД, не розголошувати конфіденційних відомостей про особу, яка співробітничала з оперативним підрозділом [13, с. 89].

Російські науковці ширше підходять до окресленого питання та вказують на принцип залучення конфідентів. Конфідент, зазначають вони, – це узагальнена назва категорії фізичних осіб, які таємно співробітничали з оперативно-розшуковим підрозділом [21, с. 24].

Отже щодо проведення НСРД конфіденційність є властивістю взаємодії посадових осіб правоохоронних органів, що мають доступ до інформації про факт та методи їх проведення з громадянами, що негласно залучаються ними до виконання завдань кримінального провадження. Ця властивість є різновидом негласності, що виокремлюється, на основі об'єкта – факту та змісту відносин між правоохоронцями та особами, що сприяють ним у виконанні службових обов'язків. Даний різновид негласності у кримінальному процесі застосовується під час реалізації норм ст. 275 КПК України, яка передбачає, що під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий має право використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, або залучати цих осіб до проведення негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, передбачених цим Кодексом.

Таємність (секретність) у вітчизняній традиції правотворення та правозастосування розглядають як основну ознаку певного режиму, що визначає порядок та заходи захисту від витоку та розповсюдження інформації, яка становить державну таємницю. Так у ст. 1 Закону України «Про державну таємницю», визначено, що режим секретності – встановлений згідно з вимогами цього Закону та інших виданих відповідно до нього нормативно-правових актів єдиний порядок забезпечення охорони державної таємниці.

Саме такі категорії як порядок та правовий режим (тобто режим встановлений законом та підзаконним нормативними актами) М. І. Зубач покладає в основу розуміння

негласності з визначенням конкретного її об'єкта – НСРД. Зокрема вчений зазначає, що негласність в кримінальному процесі, це специфічний, обумовлений рамками кримінального судочинства, правовий режим, який являє собою особливий порядок провадження окремих слідчих (розшукових) дій, а так же дій слідчого, при якому забезпечується захист від розголошення самого факту проведення такої дії, його тактики та організації, а так само її результатів [18]. Аналіз цього формулювання за дає підстави для висновку, що в кримінальному процесі негласність є різновидом режиму секретності, який застосовується щодо конкретного об'єкта – НСРД. Вважаємо доцільним зараховувати негласність до категорії принципів, що забезпечить більш точне розуміння її сутності.

Негласність у кримінальному процесі – це принцип здійснення різновиду слідчих (розшукових) дій, що передбачені главою 21 КПК України, який полягає в обмеженні кола осіб поінформованих про факт та методи їх проведення тими хто відповідно до вимог закону ініціює, дозволяє, погоджує такі дії, продовжує їх термін, виконує доручення на їх проведення, забезпечує документообіг відповідних матеріалів, сприяє у досягненні їх мети правоохоронним органам.

Негласність слідчих (розшукових) дій, що передбачені главою 21 КПК України забезпечується системою заходів, що відповідно до вітчизняних традицій правотворення доцільно означити як конспірацію.

Конспірація зараховує охорону таємної інформації від витоку й розповсюдження, а також дезінформацію об'єктів впливу (об'єктів НСРД, їх оточення та інших громадян які можуть здогадатися або випадково дізнатися про факт проведення цих дій). Охорона таємної інформації забезпечується практичною реалізацією норм Закону України «Про державну таємницю» та положень підзаконних нормативних актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері. Дезінформація здійснюється через маскування та легендоване спілкування.

Список використаних джерел

1. Берназ В. Д. *Правова природа поняття та загальна класифікація негласних слідчих (розшукових) дій* / В. Д. Берназ // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*, 2013. – № 5. – С. 226–230;
2. Венедиктов А. А. *Негласные следственные (розыскные) действия: проблемы и пути их решения* / А. А. Венедиктов // *APRIORI*. – Серія: Гуманитарные науки (г. Краснодар). – 2014. – № 4 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://apriori-journal.ru/serial/4-2014/Venedictov.pdf>.
3. Грібов М. Л. *Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій* / М. Л. Грібов // *Бюлетень міністерства юстиції України*. – 2014. – № 9. – С. 152–158.
4. Колесник В. А. *Суб'єкти здійснення та класифікація негласних слідчих (розшукових) дій* / В. А. Колесник // *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. – 2013. – №1. – С. 129–134.
5. Погорецький М. А. *Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні* / М. А. Погорецький // *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. – Київ. – 2013. – № 1. – С. 270–277.
6. Вільгушинский В. *Щодо проблемних питань законодавчого регулювання інституту негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні*. [Електронний ресурс] / Вільгушинский В. // *Журнал Віче* – 2014. – № 19 – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/4198>
7. Шолудько Б. *Негласні слідчі (розшукові) дії* [Електронний ресурс] // *Офіційний сайт юридичної фірми «Фоліант»* – Режим доступу: http://foliant.in.ua/pravovoy-kommentariy_id_16.html

8. Погорецький М. А. Впровадження інституту негласних (розушукових) слідчих дій в правозастосовну практику / М. А. Погорецький // *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. – 2012. – № 2 (28). – С. 56–63.

9. Глушков В. О. Взаємодія судових органів та оперативних підрозділів в процесі здійснення оперативно-розушукової діяльності / В. О. Глушков // *Вісник Вищої ради юстиції*. – 2011. – № 3. – С. 57–61

10. Колесник В. Негласні слідчі дії для слідчого — «золоте дно», яке адвокат здатен перетворити в пекло / В. Колесник // *Закон і бізнес*. – 22.08.2014. – ВІПУСК №32-33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zib.com.ua/ua/print>

11. Грібов М. Л. Законність діяльності оперативних підрозділів під час виконання завдань на проведення негласних слідчих (розушукових) дій / М. Л. Грібов // *Бюлетень міністерства юстиції України*. – 2014. – № 11. – С. 121–129.

12. Погорецький М. А. Негласні слідчі (розушукові) дії та оперативно-розушукові заходи: поняття, сутність і співвідношення / М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва // *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. – 2014. – № 2(33). – С. 137–141.

13. Оперативно-розушукова діяльність органів внутрішніх справ : Заг. частина : підручник / [Е. О. Дідоренко, І. П. Козаченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. П. Пилипчук, В. Л. Регульський] ; за ред. Л. В. Бородича. – Луганськ : РВВ ЛІВС, 1999. – Т. 1. – 390 с.

14. Долженков О. Ф. Оперативно-розушукова діяльність як правоохоронна функція кримінальної міліції / О. Ф. Долженков, А. Ф. Думко, І. П. Козаченко. – Одеса : НДРВВ ОІВС, 2000. – 134 с.

15. Шевчук О. Ю. Конспірація як спеціальний принцип оперативно-розушукової діяльності / О. Ю. Шевчук // *Науковий вісн. Київ. нац. ун-ту внутр. справ*. – 2008. – № 1, ч. 2. – С. 123–128.

16. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с.

17. Грібов М. Л. Діяльність підрозділів оперативної служби МВС України: теорія та практика : [моногр.] / Грібов М. Л. – К. : Розвиток, 2013. – 532 с.

18. Зубач І. Н. Негласність как правовой феномен в уголовном процессе Украины / И. Н. Зубач // *Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд»* – 2014. – № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.sciryo.com/journal-ukrainian-scientific-scirew-article-558217>

19. Бандурка О. М. Оперативно-розушукова діяльність : [підруч.] : Ч. I / Бандурка О. М. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

20. Сервецький І. В. Науково-практичний коментар Закону України «Про оперативно-розушукову діяльність» (станом на 1 черв. 2006 р.) / І. В. Сервецький, В. А. Дашко. – [3-тє вид., доп.]. – К. : [Б. в.], 2006. – 400 с.

21. Оперативно-розыскная деятельность : [учеб.] / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова, А. Ю. Шумилова. – [2-е изд., доп. и перераб.]. – М. : ИНФРА – М., 2004. – 848 с.

УДК 343.13

Давидова Дар'я Вікторівна

аспірант Донецького юридичного інституту МВС України

ДОКАЗИ ТА ЇХ ДЖЕРЕЛА: ОКРЕМІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ЛЕГАЛЬНОГО ВИЗНАЧЕННЯ

Стаття присвячена розгляду поняття доказів та їх джерел у теорії кримінального процесу та чинному законодавстві України. Метою статті є отримання наукового результату у вигляді теоретичного положення, що містить визначення напрямку подальшого дослідження, направленою пізнання природи доказів та їх джерел в контексті існуючих концепцій, питань легального визначення